

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2022/973**z dnia 14 marca 2022 r.****uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1009 poprzez ustanowienie kryteriów efektywności agronomicznej i bezpieczeństwa stosowania produktów ubocznych w produktach nawozowych UE****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1009 z dnia 5 czerwca 2019 r. ustanawiające przepisy dotyczące udostępniania na rynku produktów nawozowych UE, zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1069/2009 i (WE) nr 1107/2009 oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 2003/2003 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 42 ust. 7,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W rozporządzeniu (UE) 2019/1009 ustanowiono przepisy dotyczące udostępniania na rynku produktów nawozowych UE. Produkty nawozowe UE zawierają materiały składowe należące do co najmniej jednej z kategorii wymienionych w załączniku II do tego rozporządzenia. Zgodnie z kategorią materiałów składowych („CMC”) 11 w tym załączniku produkty nawozowe UE mogą zawierać produkty uboczne w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE ⁽²⁾, które – z pewnymi wyjątkami – należy zarejestrować zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽³⁾.
- (2) W art. 42 ust. 7 rozporządzenia (UE) 2019/1009 zawarto wymóg, by Komisja uzupełniła załącznik II część II w odniesieniu do kategorii materiałów składowych 11 pkt 3 poprzez ustanowienie kryteriów dotyczących efektywności agronomicznej i bezpieczeństwa stosowania produktów ubocznych w rozumieniu dyrektywy 2008/98/WE w produktach nawozowych UE. W tym celu Komisja upoważniła Wspólne Centrum Badawcze („JRC”) do zapewnienia doradztwa naukowego ⁽⁴⁾.
- (3) Produkty uboczne w rozumieniu dyrektywy 2008/98/WE tworzą bardzo niejednorodną kategorię substancji. Substancje te mają różne właściwości fizyczne i chemiczne i mogą powstawać w wyniku różnych procesów produkcyjnych. Do celów niniejszego rozporządzenia produkty uboczne dzieli się na dwie kategorie, w zależności od ich efektywności agronomicznej. Pierwsza kategoria to produkty uboczne, które dostarczają roślinom lub grzybom składniki pokarmowe lub poprawiają ich efektywność wykorzystania składników pokarmowych. Druga kategoria to produkty uboczne, które są stosowane jako dodatki techniczne w mniejszych stężeniach. Chociaż nie są one bezpośrednio związane z odżywianiem lub efektywnością wykorzystania składników pokarmowych, poprawiają one jakość produktu nawozowego lub zwiększają bezpieczeństwo przy obchodzeniu się z nim.
- (4) W przypadku pierwszej kategorii JRC zidentyfikowało produkty uboczne pochodzące z różnych procesów produkcyjnych, zawierające sole amoniowe, sole siarczanowe, sole fosforanowe, siarkę elementarną, węgiel wapnia i tlenek wapnia. Mając na względzie zapewnienie, aby te produkty uboczne miały wyraźną wartość agronomiczną i nie powodowały szkodliwych skutków dla zdrowia ludzi ani środowiska, należy ustanowić rygorystyczny wymóg czystości.

⁽¹⁾ Dz.U. L 170 z 25.6.2019, s. 1.

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3).

⁽³⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielenia zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz.U. L 396 z 30.12.2006, s. 1).

⁽⁴⁾ Huygens D, Saveyn HGM, Technical proposals for by-products and high purity materials as component materials for EU Fertilising Products, JRC128459, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2022.

- (5) W odniesieniu do drugiej kategorii JRC zaproponowało dopuszczenie stosowania produktów ubocznych jako dodatków technicznych, takich jak środki utwardzające, wiążące lub spoiwa, bądź środki przeciwpłyłowe w celu poprawy ochrony zdrowia użytkowników. Mając na względzie zapewnienie, aby stosowanie takich produktów ubocznych nie zagrażało ogólnej efektywności agronomicznej produktu nawozowego UE ani nie miało negatywnych skutków dla zdrowia ludzi ani środowiska, należy określić maksymalne stężenie w końcowym produkcie nawozowym UE.
- (6) Ponadto JRC oceniło najczęściej stosowane produkty uboczne zgodnie z istniejącymi praktykami. Wspomniane produkty uboczne wybrano na podstawie ich potencjału rynkowego, dostępnych danych, ich aktualnej sytuacji prawnej, historii ich użytkowania i ich wyraźnej wartości agronomicznej, a także na podstawie możliwości prostego opracowania kryteriów bezpieczeństwa z uwagi na ograniczenia czasowe związane z przeprowadzeniem oceny. Zidentyfikowanymi produktami ubocznymi były: roztwór macierzysty pochodzący z reakcji 5(β -metylo-tioetylo)-hydantoiny z węglanem potasu w procesie produkcji metioniny, pozostałości z przetwarzania i oczyszczania minerałów i rud, płyn po destylacji z produkcji metodą Solvaya, wapno pokarbidowe z produkcji acetyleny, żużle żelazne, sole metali z przetwarzania koncentratów rudy i obróbki powierzchniowej metali oraz kwasy humusowe i fulwowe z procesu odbarwiania wody pitnej. Te konkretne produkty uboczne powinny być stosowane w produktach nawozowych UE bez konieczności przestrzegania restrykcyjnych poziomów czystości w przypadku pierwszej kategorii produktów ubocznych lub w określonym celu i w maksymalnym stężeniu dozwolonych w przypadku drugiej kategorii produktów ubocznych. Wynika to z faktu, że takie produkty uboczne są wyraźnie zidentyfikowane, co pozwoliło JRC na dokładną ocenę ich wartości agronomicznej i wszystkich szczególnych zagrożeń, jakie mogą one stwarzać.
- (7) Ponadto należy ustanowić odpowiednie dodatkowe kryteria dotyczące bezpieczeństwa stosowania produktów ubocznych.
- (8) Niektóre z tych produktów ubocznych powinny spełniać kryteria bezpieczeństwa ograniczające zawartość zanieczyszczeń i innych substancji potencjalnie niebezpiecznych, stosowane dodatkowo do kryteriów określonych w załączniku I do rozporządzenia (UE) 2019/1009 dla odpowiedniej kategorii funkcji produktów oraz nie naruszając przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1021 ⁽⁵⁾.
- (9) Należy ustanowić dodatkowe wartości dopuszczalne dla zanieczyszczeń w postaci całkowitego chromu, talu i wanadu. Niektóre produkty uboczne mogą zawierać takie zanieczyszczenia ze względu na szczególny charakter ich procesu produkcji. Proponowane wartości dopuszczalne dla tych zanieczyszczeń powinny zapewniać, aby stosowanie produktów nawozowych UE zawierających produkty uboczne z takimi zanieczyszczeniami nie prowadziło do akumulacji tych zanieczyszczeń w glebie. Wartości dopuszczalne dla takich zanieczyszczeń należy określić jako stężenie w produkcie końcowym, podobnie jak w przypadku wymogów określonych w załączniku I do rozporządzenia (UE) 2019/1009. Jest to uzasadnione faktem, że kryteria bezpieczeństwa wprowadzone w odpowiedzi na szczególne zidentyfikowane zagrożenia dotyczą co do zasady produktu końcowego, a nie materiału składowego. Powinno to ułatwić ocenę zgodności i nadzór rynku takich produktów, ponieważ badania przeprowadza się wyłącznie na produkcie końcowym.
- (10) Wiadomo, że pozostałości z przetwarzania lub oczyszczania osadowych rud fosforanowych zawierają naturalnie występujące nuklidy promieniotwórcze. Aby zapewnić bezpieczne stosowanie takich produktów ubocznych w produktach nawozowych UE, należy określić maksymalne dozwolone poziomy stężenie promieniotwórczych naturalnie występujących nuklidów promieniotwórczych z szeregu uranu i toru w produktach nawozowych UE zawierających takie materiały.

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1021 z dnia 20 czerwca 2019 r. dotyczące trwałych zanieczyszczeń organicznych (Dz.U. L 169 z 25.6.2019, s. 45).

- (11) Ponadto należy ustanowić dodatkowe kryteria bezpieczeństwa, aby ograniczyć zawartość 16 wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WVA₁₆)⁽⁶⁾ i polichlorowanych dibenzodioxyn i dibenzofuranów (PCDD/PCDF)⁽⁷⁾. W rozporządzeniu (UE) 2019/1021 ustanowiono redukcje uwalniania WVA₁₆ i PCDD/PCDF jako substancji produkowanych w sposób niezamierzony w trakcie procesów wytwarzania, ale nie wprowadzono wartości dopuszczalnej dla takich przypadków. Biorąc pod uwagę wysokie ryzyko związane z obecnością takich zanieczyszczeń w produktach nawozowych, uznaje się za właściwe wprowadzenie bardziej rygorystycznych wymogów niż wymogi określone w tym rozporządzeniu. Takie wartości dopuszczalne należy ustanowić na poziomie materiału składowego, a nie jako stężenie w produkcie końcowym, aby zapewnić spójność z rozporządzeniem (UE) 2019/1021.
- (12) Wartości dopuszczalne dla zanieczyszczeń, WVA₁₆ i PCDD/PCDF mogą być nieistotne we wszystkich przypadkach. W związku z tym producenci powinni mieć możliwość założenia zgodności produktu nawozowego z danym wymogiem bez przeprowadzania weryfikacji (np. badania), w każdym przypadku, gdy zgodność z tym wymogiem wynika w sposób pewny i niepodważalny z charakteru lub procesu wytwarzania produktu ubocznego należącego do CMC 11 lub produktu nawozowego UE zawierającego taki produkt uboczny.
- (13) Niektóre produkty uboczne mogą zawierać selen, który może być toksyczny, jeżeli występuje w wysokim stężeniu. Niektóre mogą również zawierać chlorek, co może budzić obawy co do zasolenia gleby. Ilekroć substancje te występują w stężeniach przekraczających określony poziom, ich zawartość powinna być wskazana na etykiecie, tak aby użytkownicy produktu nawozowego byli należycie poinformowani.
- (14) Biorąc pod uwagę, że rozporządzenie (UE) 2019/1009 będzie w pełni stosowane od dnia 16 lipca 2022 r., należy odroczyć do tego samego dnia stosowanie niniejszego rozporządzenia,

PRZYMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

1. Produkty uboczne należące do kategorii materiałów składowych (CMC) 11, o których mowa w części II załącznika II do rozporządzenia (UE) 2019/1009, które dostarczają roślinom lub grzybom składniki pokarmowe lub poprawiają ich efektywność wykorzystania składników pokarmowych, spełniają następujące kryteria dotyczące efektywności agronomicznej i bezpieczeństwa:

- a) zawierają co najmniej 95 % (w przeliczeniu na suchą masę) soli amoniowych, soli siarczanowych, soli fosforowych, siarki pierwiastkowej, węgla wapnia lub tlenku wapnia bądź ich mieszanin;
- b) są produkowane jako integralna część procesu produkcyjnego, w którym jako materiały wsadowe wykorzystuje się substancje i mieszaniny inne niż produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego lub produkty pochodne objęte zakresem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009⁽⁸⁾;
- c) zawierają węgiel organiczny (C_{org}) w ilości nieprzekraczającej 0,5 % suchej masy produktu ubocznego;
- d) zawierają nie więcej niż 6 mg/kg suchej masy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WVA₁₆)⁽⁹⁾;

⁽⁶⁾ Suma naftalenu, acenaftylenu, acenaftenu, fluorenu, fenantrenu, antracenu, fluorantenu, pirenu, benzo[a]antracenu, chryzenu, benzo[b]fluorantenu, benzo[k]fluorantenu, benzo[a]pirenu, indeno[1,2,3-c,d]pirenu, dibenzo[a,h]antracenu oraz benzo[g,h,i]peryleny.

⁽⁷⁾ Suma 2,3,7,8-TCDD, 1,2,3,7,8-PeCDD; 1,2,3,4,7,8-HxCDD; 1,2,3,6,7,8-HxCDD; 1,2,3,7,8,9-HxCDD; 1,2,3,4,6,7,8-HpCDD; OCDD; 2,3,7,8-TCDF; 1,2,3,7,8-PeCDF; 2,3,4,7,8-PeCDF; 1,2,3,4,7,8-HxCDF; 1,2,3,6,7,8-HxCDF; 1,2,3,7,8,9-HxCDF; 2,3,4,6,7,8-HxCDF; 1,2,3,4,6,7,8-HpCDF; 1,2,3,4,7,8,9-HpCDF; oraz OCDF.

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określające przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i produktów pochodnych, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz.U. L 300 z 14.11.2009, s. 1).

⁽⁹⁾ Suma naftalenu, acenaftylenu, acenaftenu, fluorenu, fenantrenu, antracenu, fluorantenu, pirenu, benzo[a]antracenu, chryzenu, benzo[b]fluorantenu, benzo[k]fluorantenu, benzo[a]pirenu, indeno[1,2,3-c,d]pirenu, dibenzo[a,h]antracenu oraz benzo[g,h,i]peryleny.

- e) zawierają nie więcej niż 20 ng równoważników toksyczności WHO (⁽¹⁰⁾)/kg suchej masy polichlorowanych dibenzo-para-dioksyn i dibenzofuranów (PCDD/PCDF) (⁽¹¹⁾).

Produkt nawozowy UE zawierający produkty uboczne dostarczające roślinom lub grzybom składniki pokarmowe lub poprawiające ich efektywność wykorzystania składników pokarmowych albo składający się z takich produktów ubocznych zawiera nie więcej niż:

- a) 400 mg/kg suchej masy całkowitego chromu (Cr);
b) 2 mg/kg suchej masy talu (Tl).

2. Produkty uboczne należące do CMC 11, o których mowa w części II załącznika II do rozporządzenia (UE) 2019/1009, które są stosowane jako dodatki techniczne, spełniają następujące kryteria dotyczące efektywności agronomicznej i bezpieczeństwa:

- a) mają za zadanie zwiększać bezpieczeństwo lub efektywność agronomiczną produktu nawozowego UE;
b) są obecne w produkcie nawozowym UE w całkowitym stężeniu nie większym niż 5 % (m/m);
c) zawierają nie więcej niż 6 mg/kg suchej masy wielopierścieniowych węglodorów aromatycznych (WWA₁₆);
d) zawierają nie więcej niż 20 ng równoważników toksyczności WHO (⁽¹²⁾)/kg suchej masy polichlorowanych dibenzo-para-dioksyn i dibenzofuranów (PCDD/PCDF).

Artykuł 2

1. Kryteria określone w art. 1 nie mają zastosowania do produktów ubocznych należących do CMC 11, o których mowa w części II załącznika II do rozporządzenia (UE) 2019/1009, które są:

- a) roztworem macierzystym pochodzącym z reakcji 5(β-metylo-tioetylo)-hydantoiny z węglanem potasu w procesie produkcji metioniny;
b) pozostałościami z przetwarzania i oczyszczania minerałów i rud, jeśli zawierają węglany wapnia, węglany magnezu, siarczany wapnia, tlenek magnezu, sole fosforanowe i/lub rozpuszczalne w wodzie sole potasu, magnezu lub sodu, w łącznej zawartości ponad 60 % suchej masy pozostałości;
c) płynem po destylacji z produkcji metodą Solvaya;
d) wapnem pokarbidowym z produkcji acetyleny;
e) żuźlami żelaznymi;
f) substancjami pochodzącymi z przetwarzania koncentratów rudy i obróbki powierzchniowej metali, które zawierają co najmniej 2 % (m/m) dwu- lub trójwartościowych kationów metali przejściowych (cynku (Zn), miedzi (Cu), żelaza (Fe), manganu (Mn) lub kobaltu (Co)) w roztworze;
g) kwasami humusowymi i fulwowymi z procesu odbarwiania wody pitnej.

2. Wartości stężenia promieniotwórczego naturalnie występujących nuklidów promieniotwórczych z szeregu U-238 i Th-232 w produkcie nawozowym UE zawierającym pozostałości z przetwarzania lub oczyszczania osadowych rud fosforanowych zgodnie z ust. 1 lit. b) lub składającym się z takich pozostałości nie mogą przekraczać 1 kBq/kg produktu.

⁽¹⁰⁾ van den Berg M., L.S. Birnbaum, M. Denison, M. De Vito, W. Farland, et al. (2006), The 2005 World Health Organization Re-evaluation of Human and Mammalian Toxic Equivalency Factors for Dioxins and Dioxin-like Compounds [Ponowna ocena współczynników równoważnych toksyczności dla ludzi i ssaków w odniesieniu do dioksyn i związków dioksynopodobnych, przeprowadzona w 2005 r. przez Światową Organizację Zdrowia]. Toxicological sciences: an official journal of the Society of Toxicology (Nauki toksykologiczne: Dziennik urzędowy Society of Toxicology) 93:223-241. doi:10.1093/toxsci/kfl055.

⁽¹¹⁾ Suma 2,3,7,8-TCDD; 1,2,3,7,8-PeCDD; 1,2,3,4,7,8-HxCDD; 1,2,3,6,7,8-HxCDD; 1,2,3,7,8,9-HxCDD; 1,2,3,4,6,7,8-HpCDD; OCDD; 2,3,7,8-TCDF; 1,2,3,7,8-PeCDF; 2,3,4,7,8-PeCDF; 1,2,3,4,7,8-HxCDF; 1,2,3,4,7,8-HxCDF; 1,2,3,6,7,8-HxCDF; 1,2,3,7,8,9-HxCDF; 2,3,4,6,7,8-HxCDF; 1,2,3,4,6,7,8-HpCDF; 1,2,3,4,7,8,9-HpCDF; oraz OCDF.

⁽¹²⁾ Van den Berg M., L.S. Birnbaum, M. Denison, M. De Vito, W. Farland, et al. (2006), The 2005 World Health Organization Re-evaluation of Human and Mammalian Toxic Equivalency Factors for Dioxins and Dioxin-like Compounds [Ponowna ocena współczynników równoważnych toksyczności dla ludzi i ssaków w odniesieniu do dioksyn i związków dioksynopodobnych, przeprowadzona w 2005 r. przez Światową Organizację Zdrowia]. Toxicological sciences: an official journal of the Society of Toxicology (Nauki toksykologiczne: Dziennik urzędowy Society of Toxicology) 93:223-241. doi:10.1093/toxsci/kfl055.

3. Produkt nawozowy UE zawierający produkty uboczne, o których mowa w ust. 1 lit. e) i f), zawiera nie więcej niż:
 - a) 400 mg/kg suchej masy całkowitego chromu (Cr);
 - b) 2 mg/kg suchej masy talu (Tl);
 - c) 600 mg/kg suchej masy wanadu (V).

Artykuł 3

Jeżeli zgodność z danym wymogiem określonym w art. 1 ust. 1 akapit pierwszy lit. d) i e), art. 1 ust. 1 akapit drugi, art. 1 ust. 2 lit. c) i d) oraz art. 2 ust. 2 i 3 wynika w sposób pewny i niepodważalny z charakteru lub procesu wytwarzania produktu ubocznego lub produktu nawozowego UE zawierającego taki produkt uboczny, zgodność tę można założyć w procedurze oceny zgodności bez przeprowadzania weryfikacji (np. badania), na odpowiedzialność producenta.

Artykuł 4

1. Jeżeli produkt nawozowy UE zawiera produkty uboczne, o których mowa w art. 1 ust. 1 akapit pierwszy i art. 2 akapit pierwszy lit. b)–f), lub składa się z takich produktów ubocznych, a zawartość selenu (Se) przekracza 10 mg/kg suchej masy, podaje się zawartość selenu.
2. Jeżeli produkt nawozowy UE zawiera produkty uboczne, o których mowa w art. 1 ust. 1 akapit pierwszy i art. 2 ust. 1 lit. b), c) i g), lub składa się z takich produktów ubocznych, a zawartość chlorku (Cl-) przekracza 30 g/kg suchej masy, podaje się zawartość chlorku, chyba że produkt nawozowy UE jest produkowany w procesie wytwarzania, w którym zastosowano substancje lub mieszaniny zawierające chlorek z zamiarem produkcji lub włączenia soli metali alkalicznych lub soli metali ziem alkalicznych, a informacje na temat tych soli podano zgodnie z załącznikiem III.
3. Jeżeli zawartość selenu lub chlorku jest podana zgodnie z ust. 1 i 2, musi być ona wyraźnie oddzielona od deklarowanych składników pokarmowych i może być wyrażona jako zakres wartości.
4. Jeżeli fakt, że taki produkt nawozowy UE zawiera selen lub chlorek poniżej wartości dopuszczalnych określonych w ust. 1 i 2, wynika w sposób pewny i niepodważalny z charakteru lub procesu wytwarzania produktu ubocznego lub produktu nawozowego UE zawierającego taki produkt uboczny, stosownie do przypadku, etykieta może nie zawierać żadnych informacji na temat tych parametrów, bez przeprowadzania weryfikacji (np. badania) na odpowiedzialność producenta.

Artykuł 5

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 16 lipca 2022 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 14 marca 2022 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN